

Inhoud

1. INLEIDING, blz. 1

2. HET EERSTE MAAGDENHUIS, blz. 9

- Het nieuwe huis voor arme meisjes (1570), blz. 9
- Het Arme-Meisjeshuis op de Oudezijds Voorburgwal (1574-1579), blz. 10
- Het verblijf in het Margarethaklooster (1579-1585), blz. 11
- In het huis Sneek op de Dam (1585-1599), blz. 11
- Het Maagdenhuis op de Nieuwezijds Voorburgwal (1599-1629), blz. 13

3. HET MAAGDENHUIS AAN HET SPUI, blz. 15

- De groei naar een eigen gebouw, blz. 15
- De aankoop van twee huizen op het Spui in 1628, blz. 15
- Het nieuwe gebouw van 1628, blz. 16
- De veranderingen in de omgeving van 1650, blz. 18
- Het nieuwe huis in de Voetboogstraat, blz. 18
- De indeling van het Maagdenhuis na 1650, blz. 20
- De uitbreidingen in 1684 en 1691, blz. 21
- De huishouding in de eerste helft van de achttiende eeuw, blz. 22
- De verwerving van twee huizen in de Handboogstraat in 1705 en 1736, blz. 25
- De nieuwbouw aan de Handboogstraat in 1736, blz. 27
- De veranderingen in het huis na 1736, blz. 28
- De aankoop van de belendende percelen aan het Spui in 1737, blz. 28
- De nieuwe vleugel van 1752, blz. 30
- De veranderingen in de oude gedeelten in 1753, blz. 31
- De verbouwing van de kerk in 1755, blz. 32
- De beschrijving van het huis door Jan Wagenaar in 1765, blz. 33
- De regels van het huis omstreeks 1750, blz. 34
- De inventaris van het weeshuis, blz. 37
- De inventaris van de kerk in het Maagdenhuis, blz. 38
- De pastorie in de Voetboogstraat, blz. 40
- De metselaarsbazen, blz. 41
- De steenhouwers, blz. 42
- De timmermansbazen, blz. 44
- Verschillende kunstenaars en ambachtslieden, blz. 44
- Afbeeldingen bij hoofdstuk 3 (nr. 1-54), blz. 46

4. HET VOORSPEL VAN DE VERNIEUWING, blz. 69

- Het vermogen van het weeshuis in de zeventiende eeuw, blz. 69
- De groei van het vermogen in de achttiende eeuw, blz. 71
- De aankoop van de huizen op de hoek van het Spui en de Handboogstraat in 1780, blz. 73
- De eerste gedachten aan nieuwbouw in 1779, blz. 74
- De keuze van de architect, blz. 75
- De omvang van de bouwplannen uit 1780, blz. 76

Het kerkontwerp van Van der Hart uit 1780, blz. 76
Twee vroege ontwerpen voor beeldhouwwerk, blz. 77
Uitstel en verdere ontwikkeling van de bouwplannen, blz. 78
Afbeeldingen bij hoofdstuk 4 (nr. 55–69), blz. 80

5. HET NIEUWE MAAGDENHUIS, blz. 87
Het plan voor de algehele nieuwbouw aan het Spui, blz. 87
Het bouwmodel van 1783, blz. 88
Het tweede en derde ontwerp uit 1783, blz. 89
De eerste aanbestedingen in december 1783, blz. 89
Het begin van het werk, blz. 90
De aanbesteding van het metselwerk in mei 1784, blz. 91
De aanbesteding van het natuursteenwerk, blz. 93
Het optrekken van het gebouw in 1785 en de afwerking in 1786, blz. 94
De voltooiing van het gebouw in 1787, blz. 95
Het beeldhouwwerk in het fronton (1787), blz. 96
De veranderingen in het plan tijdens het bouwen (1783–1787), blz. 96
Bouwmaterialen, bouwkosten, aannemers en leveranciers, blz. 97
De architect en zijn medewerkers, blz. 99
De samenwerking tussen Van der Hart en Ziesenis, blz. 100
De architect en zijn opdrachtgevers, blz. 100
De architectonische compositie, blz. 101
Een aanzienlijk gebouw van de stad, blz. 103
Afbeeldingen bij hoofdstuk 5 (nr. 70–105), blz. 106

6. HET INWENDIGE VAN HET NIEUWE MAAGDENHUIS, blz. 121
De afwerking van de ruimten in het huis, blz. 121
De technische voorzieningen, blz. 122
Het gebruik van de ruimten, blz. 123
De regenten- en de regentessenkamer, blz. 124
De meubilering van de regentenkamers, blz. 125
De pastorie, blz. 127
De ontwikkeling van de plannen voor de kerk, blz. 128
Het altaar uit Antwerpen, blz. 130
De reliëfs boven de zijdeuren en het schilderwerk, blz. 131
Het nieuwe orgel, blz. 132
De preekstoel, de kerkbanken en ander meubilair, blz. 133
De kosten van de huishouding in het nieuwe Maagdenhuis, blz. 134
Afbeeldingen bij hoofdstuk 6 (nr. 106–181), blz. 138

7. HET MAAGDENHUIS NA 1800, blz. 169
De periode van 1800 tot 1820, blz. 169
De Amsterdamse weeshuizen in het begin van de negentiende eeuw, blz. 170
Het Maagdenhuis in 1820, blz. 170
Technische veranderingen aan het huis, blz. 172
Veranderingen in het gebruik van het huis, blz. 173
De verandering van de kerk in een kapel in 1857, blz. 174
De restauratie van de regentenkamers en van de schilderijencollectie (1880–1884), blz. 175
De verbouwing van de kapel door A.C. Bleijs in 1890, blz. 177
De latere werkzaamheden aan de kapel en aan het altaar, blz. 178
De aannemers van onderhoudswerk, blz. 178
Het Maagdenhuis in het begin van de twintigste eeuw, blz. 180
De laatste jaren van het weeshuis (1920–1952), blz. 181
De verbouwing van weeshuis tot kantoorgebouw in 1953, blz. 183
Afbeeldingen bij hoofdstuk 7 (nr. 182–244), blz. 184

8. DE HUIZEN VAN HET MAAGDENHUIS, blz. 209
De verwerving van verhuurde huizen tot ca. 1715, blz. 209
De groei van het huizenbezit in de periode van 1715 tot 1745, blz. 214

Het huizenbezit in de periode van 1745 tot 1800, blz. 222
Het huizenbezit gedurende de negentiende eeuw, blz. 226
Afbeeldingen bij hoofdstuk 8 (nr. 245-267), blz. 230

9. HET ST. ELISABETH-GESTICHT AAN DE MAURITSKADE, blz. 237
Het ontstaan van het St. Elisabeth-gesticht, blz. 237
Het bouwterrein aan de Mauritskade, 1886, blz. 238
De architect A. C. Bleijs, blz. 240
Het ontwerp van Bleijs voor het St. Elisabeth-gesticht, 1887, blz. 242
De onderdelen van de plattegrond, blz. 243
De ontwikkeling van de plannen, blz. 245
Materiaalgebruik en bouwwijze, blz. 246
De technische installaties, blz. 248
De uitvoering van het werk, 1888-1890, blz. 249
De afwerking en de inrichting van het nieuwe gebouw, blz. 251
De stichtingskosten van het St. Elisabeth-gesticht, blz. 252
Het beheer van het nieuwe gesticht, blz. 254
De kosten van de huishouding, blz. 254
De latere veranderingen aan het gebouw, blz. 256
Afbeeldingen bij hoofdstuk 9 (nr. 268-312), blz. 258

AFKORTINGEN EN VERWIJZINGEN, blz. 279

LITERATUUR, blz. 280

REGISTERS, blz. 283

BRONVERMELDING, blz. 290